

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 365

Říjen 1986

28. ŘÍJEN, 1918 — ÚVAHA

DR. L. ROZBOŘIL

Francouzská revoluce změnila osud Evropy. Revoluční ideály byly formulovány v předmluvě nové francouzské ústavy třemi slovy: SVOBODA, ROVNOST, BRATRSTVÍ. Toto heslo se rozletělo Evropou a vzbudilo naději v ujařmených národech a v utlačovaných vrstvách lidu na svobodnější a lepší život. 19. století se pak stalo zápasem o odstranění aneb umírnění absolutní vlády rozličných králů a císařů. I když absolutismus měl dočasné úspěchy, přece jen na konci století bylo jasno, že je na ústupu.

První světová válka dovršila dílo francouzské revoluce. Na troskách ztrouchnivělých monarchií vznikly nové vlády a nové státy, mezi nimi také Československo. 28. říjen 1918 uzákonil svobodu a rovnost v demokratické ústavě a bratrství humanitními ideály. A ještě k tomu projevil víru, že PRAVDA VÍTĚZÍ.

Téměř 200 let uplynulo od pádu Bastilly a 68 let od toho slavného 28. října 1918, naplněného jásotem a nadějí. Tážeme se dnes, co se stalo s těmi ideály a tužbami lidstva? Jak si vede "pravda"?

V přítomné době je na světě asi 150 států (nepočítaje malé ostrovy). Z tohoto počtu je jen 30 států, které mají demokratickou formu vlády a užívají svobodu. 120 států úpí pod jhem komunistických, vojenských, či jiných tyranů. Rozlet svobody zastavila druhá světová válka, kdy se Sovětský svaz stal velmocí. Tento neuvěřitelný stav má v sobě poučení pro nás i naše doma: Svoboda se nerozšiřuje sama sebou, lidé si ji musí zasloužit. Veliká většina lidstva si snad svobodu přeje, ale jen malý počet je ochoten pro svobodu přinést větší oběti. Válka ve Vietnamu se prohrála hlavně proto, že "jižní" Vietnamci nebojovali za svoji svobodu tak dobře a obětavě jako "severní" bojovali za komunismus. Československo nikdy nepozná nový 28. říjen, t.j. svobodu, pokud občané se nebudou statečněji domáhat základních občanských práv.

V revolučním nadšení "rovnost" snad byla ještě větším magnetem než "svoboda". Být rovný svému feudálnímu pánu — jaké to opojení! V demokraciích byla prosazena rovnost občanů před zákonem a v politických institucích, hlavně ve volbách (jedna osoba — jeden hlas). Komunisté však slibovali téměř absolutní rovnost pro všechny občany: "Společnost pracujících zajistí rovnost všech občanů vytvořením stejných možností a stejných příležitostí ve všech polích veřejného života..." (Čsl. ústava, II. kapitola). To byly a jsou falešné sliby, protože lidé se nerodí rovni. Bůh či příroda (jak kdo věří) dávají novorozencům do vínku rozdílné schopnosti a vlastnosti těla, mozku i duše. Tyto rozdíly se nezbytně projeví v hospodářském sektoru národního života. Lidé vynalézají a tvoří vedou lidstvo stále k většímu

pokroku a vyšší životní úrovni. Za nimi se řadí lidé, kteří vytvořené hodnoty udržují a rozšiřují. Není divu, že takoví lidé jsou ve státě se svobodným podnikáním lépe odměněni za svůj přínos společnosti než ti méně produktivní. Tím ovšem vzniká majetková nerovnost. Komunisté útočí na takovou nerovnost jako na veliké zlo způsobené "vykořisťováním" dělného lidu. Podporují v lidu nenávisť "slabých" (t.j. líných, neschopných atd.) proti "silným" (t.j. chytrým, talentovaným, poctivě pracujícím, šetrným, atd.). "V Sovětském svazu," řekl Rostropovich, "když stéblo trávy vyroste nad ostatní stébla, vláda pošle traktor vysoké stéblo useknout".

Ve svobodných zemích "vykořisťování" bylo již do značné míry odstraněno. Platí tu zásada: "Každému podle jeho schopností; neschopným sociální podporu." A hospodářství svobodného světa jde kupředu mílovými kroky. Naproti tomu komunistický ideál "od každého podle jeho schopností, každému podle jeho potřeb" je v praxi zřejmý nesmysl. Jak dlouho by se schopní a pracovití občané namáhali ukojit stále se zvyšující potřeby neschopných?

Je nutno doufat, že naši doma již prohlédli komunistickou rovnost (vyšší pro komunisty, nižší pro nekomunisty, žaláře pro odpůrce) a pochopili, že pronásledování nadaných občanů z politických důvodů odebírá zemi talent a ochuzuje ji tak o pokrok. Je třeba, aby se náš lid obrátil zády k falešné komunistické "rovnosti" a počal se vracet k rovnosti jak ji známe my v demokratických zemích.

"Bratrství" je ideál a způsob života, který se úspěšně uplatňuje mezi jednotlivci, v rodinách a mezi skupinami lidí se stejnými zájmy, jako byl SOKOL, rozličné svépomocné a dobročinné organizace, církve a podobně. Bratrství nikdy nemohlo být celonárodním programem politických stran, protože tyto mezi sebou neustále bojovaly (což je podstatou politiky). Ale některé strany praktikovaly bratrství ve svých vlastních řadách. Komunisté nahradili bratrství třídní nenávisť. Uvnitř strany prohlašovali jakési "soudružství". Ale být "soudruhem", třeba i zasloužilým a slavným, nikoho nezachránilo od úderu tyrana, jak nasvědčuje případ Slánského, Clementise a jiných.

Bratrství mezi národy zůstává jen snem. Sto let jsme věřili ve "Slovanské Bratrství". Léta 1938, 1948 a 1968 nás z této víry vyléčila. Když 28. října 1918 byla založena Čsl. Republika, mnozí se domnívali, že Československo bylo přijato do skupiny demokratických států, mezi nimiž existovala určitá solidarita, určité bratrství podložené společnými ideály. V tomto mytickém bratrství demokracií jsme nacházeli oporu a odvahu žít svobodně. Trvalo to jen 20 let kdy nás Mnichov poučil, že v mezinárodních stycích nerozhodují city jako ideové bratrství, ale sobecké zájmy jednotlivých států. Ti, kteří věřili v socialistickou "družbu", měli tutéž zkušenost v r. 1968.

VESTNIK

October 1986

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Říjen 1986

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Zdá se, že bratrství se nemůže stát celonárodním a mezinárodním ideálem. Čsl. lid se má vrátit k učení Ježíšovu, které je všelidské. Čsl. republika byla součástí křesťanské kultury, z níž byla násilně vytržena vpádem Tatarské kultury. Toto není volání po klerikalismu, nebo touha po středověku. Je to volání po lásce k bližnímu. Kdo není nábožensky založený může použít výrazy jiné, jako 'sociální citění', 'snášlivost', 'fair play' a podobně. Jde o zlepšení národního charakteru, opuštění materialismu a obnovení křesťanských ideálů. Jen tak čsl. lid může nastoupit cestu vedoucí k novému 28. říjnu.

A co "Pravda?" Pravda se nalézá uprostřed těžkého zápolení se sovětskou lží. Zatím nevíte, při nejlepším, zápas je nerozhodný. Zde je široké pole působnosti pro každého Čechoslováka (t.j. Čecha, Slováka, Moravana a Rusína) žijícího ve svobodném světě. Naše znalosti historie komunismu, naše zkušenosti s komunistickou lží, nás obyčejně dobře kvalifikují k informování západní veřejnosti o skutečné tváři komunismu. "Pravda zvítězí", řekl Masaryk, "ale dá to fušku". Dejme si tu fušku!

OSMADVACÁTÝ ŘÍJEN 19 . .

Seděl jsem v první lavici prostřední řady maturující třídy jedenáctileté střední školy v Ústí nad Labem-Střekově. Kalendář ukazoval číslici 28 a byl nepřijemný říjnový den roku 1956. Mlha se válela údolím Labe a takhle nějak bylo asi ve stejnou dobu i v Londýně a možná i v Moskvě. Učitel dějepisu suše oznámil, že je dnes významný den Československé republiky, Den znárodnění. Pár studentů se potutelně usmálo; domníval jsem se, že jim vadila disharmonie profesora obleku. Ředitel školy v krátkém rozhlasovém projevu pro žáky první až jedenácté třídy řekl totéž. Učitel ruštiny prudce otevřel dveře (ostatně jak bylo jeho zvykem) a jeho "S prazdnikom" probudilo studenty z podzimní letargie. Asi to byl sváteční den: učitel ruštiny nás svým "S prazdnikom" zdravil, když jsme se trousili na sefadiště prvomájového průvodu, totéž vykřikoval devátého května a pak 7. listopadu, kterýžto byl svátek největší, výročí Velké říjnové socialistické revoluce.

Doma kupovidu nebyla žádná matčina krejčovská návštěva: "Dnes je přece svátek, vznik samostatného Československa, ale to vás asi ve škole neučí," odpověděla na můj údiv matka. Táta něco zabručel o lhářích a odešel do dílny na svou druhou směnu. Já se potají vydal na průzkum jeho knihovny a s hlavou v levé dlani listoval obrázkovou knihou o T. G. Masarykovi. A poté se pomalu den po dni dovídal, jak to vlastně s tím 28. říjnem 1918 bylo.

Roky ubíhaly jeden za druhým, jedenáctiletka vystřídala vysoká škola a tu pak vojenská základní služba, první kroky v novinách.

Osmadvacátý říjen byl stále Dnem znárodnění. Po letech se postupně otevíraly zaprášené regály archivů, v nichž byly ukryty knihy o historii vzniku svobodného Československa. Na jaře 1968 obrovský zájem lidí a povolená uzda vládnoucí komunistické strany daly průchod pravdě. Historie vzniku samostatného Československa po rozpadu Rakousko-Uherska se začala vyučovat pravdivě na školách všech stupňů. Na první místo se dostalo k datu 28. říjen "Vyhlášení samostatnosti Československa", pak teprve Den znárodnění. Na stovkách míst po celé zemi byly již však rozsety jako jedovaté houby sovětské posádky. Ušmudlaní vojáci, kteří vtrhli do té malé země v noci na 21. srpna 1968, nic nevěděli o pohnuté historii těchto dvou malých národů. Přišli zachránit socialismus. 28. října 1968 byla vyhlášena federace. Na historii boje o samostatnost Československa se rychle zapomínalo. Ono magické datum začínalo upadat v zapomnění. Učebnice dějepisu, v nichž se pravdivě o této době psalo, byly nahrazeny učebnicemi novými. Pravdivá historie byla uzamčena opět na devatero zámeků a na knihy začal usedat prach. Vláda se snažila vymazat datum 28. říjen 1918 z paměti svých poddaných. 28. říjen se stal nejdříve Dnem znárodnění (1945) a pak také dnem vyhlášení samostatnosti Československa a dnem schválení zákona o československé federaci.

Přemýšlím o tom, zda budou mít větší naději na lepší budoucnost studenti v Československu, když budou znát pravdu o 28. říjnu 1918? Nebo dají větší ambice těm, kteří budou vědět více o 7. listopadu 1917?

Bez 7. listopadu 1917 by nebylo 28. října 1918. Tak nás to učili ve škole.

Všechno závisí na něčem, říkali nám.

Měli pravdu.

Já bych bez 21. srpna 1968 neseseděl ve svém bytu ve svobodné zemi, tisíce mil vzdálené od místa mého narození. A neznal bych pravdu o 28. říjnu 1918. O 1. září 1938. O 8. květnu 1945. O Jaltských dohodách, o generálu Pattonovi, J. V. Stalinovi, W. Churchillovi, D. Eisenhowerovi.

Beze strachu jsem v místních knihovnách bral do rukou knihy jednu po druhé a dovídal se pravdu. Razítka na výpůjčních lístcích říkala, že některou knihu neměl v ruce čtenář třeba pět let.

Ale mohl mít.

Díky svobodě v nejsvobodnější zemi na světě.

Svoboda je nádherná věc.

Snad nejnádhernější věc.

Svoboda je největší bohatství člověka.

Roční předplatné Věstníku — \$5

O jednu takovou svobodu dvou malých národů v srdci Evropy se zasloužil T. G. Masaryk s hrstkou spolupracovníků a vůlí národa.

V roce 1945 v poválečném, chvíli svobodném Československu, nejdříve znárodnili průmysl a v únoru 1948 i těžce vydobytou a válkou znovu ztracenou svobodu. Svobodu myšlení, svobodu člověčenství zmačkali komunisté jako počmáraný papír a hodili do obřího koše stalinských koncentráků. A na jaře 1968 znovuoživající svobodu dvou malých národů rozdrtily pásy tanků neporazitelné sovětské Rudé armády 21. srpna 1968.

Svoboda je více než bohatství.

Svoboda je samostatnost.

Tak to cítil T. G. Masaryk 28. října 1918 v té krásné, malé, dlouhá staletí nesvobodné zemi. *Václav Panocha*

ČSR — ČSSR

První ústava Československé republiky byla vydána 29. února 1920. Bylo v ní vyhlášeno, že stát československý jest demokratická republika, že lid je jediný zdroj veškeré státní moci v ní a že se výsady pohlaví, rodu a povolání neuznávají. Pro Československou republiku bylo užíváno označení zkratkou ČSR. Po únorovém komunistickém puči vydali komunisté dne 9. května 1948 ústavu novou, kterou nazývali ústavou květnovou. V ní prohlásili, že československý stát je lidově demokratická republika. Tato ústava, první ústava komunistická, platila vlastně jen na papíru. Její ustanovení nebyla zachovávána, a to ani v důležitých bodech. Zaručovala např. drobné podnikání, ale režim všechno soukromé podnikání zakázal a podniky majitelům sebral. Ústava zaručovala rolníkům bezpečnost vlastnictví půdy, ale to nevedlo režimu, aby půdu rolníkům sebral a rolníky nahnal do družstev a kolchozů. Ústava zaručovala občanům svobodu projevu, ale ač tento zákon platil, věznic byly plné lidí, kteří se odvážili ústavního práva použít. Zkrátka komunisté si odhlasovali ústavu, již se neřídili, a situace byla plná křivolakých protiv, že bylo třeba něco udělat. Proto komunisté vydali dne 2. července 1960 novou ústavu, druhou ústavu komunistickou, kterou přizpůsobili skutečné praxi. Byla nazvána Ústavou Československé republiky, aby napodobili Sovětský svaz i v zevním označení státu a dokázali svou naprostou poslušnost a oddanost Moskvě. Zatím co první ústava československá nemluvila vůbec o konkrétních politických stranách a zejména ne o Komunistické straně Československa, v nové ústavě se prohlašuje, že vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy, Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejuvědomělejších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence. Prohlašuje se dále, že Československá socialistická republika je socialistický stát, založený na pevném svazku dělníků, rolníků a inteligence, v jehož čele je dělnická třída. Československá socialistická republika náleží k světové socialistické soustavě a usiluje o přátelské vztahy se všemi národy a o zajištění trvalého míru v celém světě. Veškerá moc v patří pracujícímu lidu, který vykonává veškerou státní moc. V ústavě se mluví také o Národní frontě Čechů a Slováků, v níž jsou sdruženy společenské organizace a která je politickým výrazem svazku pracujících měst a venkova, vedeného Komunistickou stranou Československa. V úvodním prohlášení nové ústavy bylo konstatováno, že Československo důslednou mírovou politikou a všestranným rozvojem bude pomáhat k tomu, aby se všechny národy přesvědčily o přednostech socialismu, který jediný vede k blahu všeho lidstva. Když Novotný navrhoval nový název republiky, zřejmě aby se zalíbil Moskvě, od níž si patrně vyžádal k novému názvu souhlas, prohlásil: "Naši pracující s velikou hrdostí uvítali, že nová ústava je ústavou socialistickou, že celým svým obsahem zakotvuje velikou historickou skutečnost — vítězství socialistického řádu v naší vlasti. Proto také navrhovali, aby tato skutečnost byla vyjádřena i v názvu našeho státu." A tak došlo i zevně k ještě těsnějšímu přimknutí Československé republiky k Sovětskému svazu a k Moskvě a k názvu Československá socialistická republika — ČSSR. —

Čsl

*Neslibuj co vykonáš, nehonos se cos vykonal,
ale ponech svým skutkům, aby za tebe mluvily.*

— JAN ÁMOS KOMENSKÝ

DOPORUČUJEME knihu Dr. Alice Masarykové —
DĚTSTVÍ A MLÁDÍ, \$3.25 včetně poštovného; Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave.,
Room 202, Cicero, IL 60650-2081.

Vzpomínka na říjen dvacátý osmý

S

Jsi má,
ty malá vesničko,
jsi můj,
ty rodný krajil
Tvá krása nezaniká!
Na místo praporů
ve větru vzpomínek
dnes velká jména vlají:
Masaryk, Beneš
a jméno Štefánika.
V moři dějin
jak světlo majáku
svoboda bliká.
Byla jsi hrdá,
byla jsi naše,
Československá
republika.
A budeš zas
až bouře přejde
velikým květem
ve světovém ráji.
Dnes jména veliká
ve větru vzpomínek
hrdě vlají.

IJK

S

PROSÍME OZNAMTE VČAS ZMĚNU ADRESY

Politická situace samozřejmě je stejná. Lid se nebojí v soukromí mluvit a projevat nespokojenost. Avšak nesetkal jsem se s nikým, kdo by byl ochoten veřejně protestovat proti nespravedlnosti a bezpráví v chartistickém duchu. Obětavých chartistů je málo. Je to hlavně inteligence, která se ozývá a protestuje, jinak mezi lidem jsem o chartistech ani neslyšel. Vyrostla nová generace s komunistickou výchovou a která se naučila v tomto systému žít tak, aby si neškodili. Vědí, že je sledován jejich soukromý život a že se o tom vedou záznamy. Proto na př. rodina nepošle děti do kostela, protože by to určitě bylo na závalu až se bude jednat o povolení pro studium na vyšší škole. Také styk se Západem se nedoporučuje. Prostě nic se nezměnilo. Lid žije ve stálém strachu, ale nějak si na to zvykli a myslí, že už to ani jinak nemůže být. Poslouchají ale Hlas Ameriky a jsou informováni a plně souhlasí s postojem Reagana. Prý existuje nějaké nepsané ustanovení, že tři mohou poslouchat, ale kdyby poslouchali čtyři, to prý by mohlo mít nepříjemné následky. Rozhlas prý rušen není. Domácí tisk a rozhlas ovšem napadá Reagana jako válečného štváče a v poslední době dělali tam velkou propagandu s "homeless" v Americe, které trochu podlehli a ptali se mne, jak to, že Reagan nemůže se o takové chudáky postarat. Dlouho mi to trvalo než jsem jim vysvětlil, že to má co dělat s naší svobodou. Když někdo chce bydlet na ulici, bylo by to omezování jeho svobody, kdybychom ho chtěli dáti někam pod střechem. Ale že je vždy postaráno o ty, kteří se do takové situace dostanou nějakou osobní tradéií. Tragédie v Černobylu vyvolala mezi lidmi velké vzrušení a pobouření nad tím, že nebyli ihned informováni a že nebyla učiněna žádná opatření na ochranu postižených krajů jako tomu bylo na př. v Rakousku, kde všechno ranné ovoce jako rybiz, angrešt, jahody, meruňky a jiné a všechna naťová zelenina bylo zničeno. Ve Vídni, v Bratislavě a v Tatrách bylo zajímavé pozorovat hosty v restauracích, že se ani nedotkli salátových příloh.

Snažil jsem se získat přehled o průměrném výdělku. Informace se různily, ovšem také podle druhu práce. Přišel jsem k závěru, že průměrný měsíční výdělek dělníka je asi Kčs 2.500 a když také žena dělá a vydělá si asi Kčs 1.500, vydělají si dohromady asi Kčs 4.000 až Kčs 5.000. Když vezmeme v úvahu poměrnou drahotu nejen potravin, ale také ošacení, obutí, byt, má se rodina s dětmi s čím ohánět. Člověk se diví, jak si mohou ušetřit na auto anebo na chatu, po čemž všichni tolik touží a co už jich hodně také již má. Velmi drahé jsou také služby jako zednické a tesařské práce. A ovšem také vidíte, že malé opravy na barákách si dělají sami přes víkendy. Skoro před každým druhým barákem vidíte hromádku pisku a cihly. Ale viděl jsem také nové technicky moderně vybavené baráky. Jak to dokázali při takové drahotě stavebního materiálu, i když to stavěli tři roky, nemohu pochopit. A nejvíce nových domků jsme viděli na Slovensku, kde vedle starých měst vyrostly celé nové čtvrti, prý v některých případech jsou to investice Východních Němců a že domky pronajímají turistům. Ve Vysokých Tatrách bylo nejvíce Němců z Východního Německa a stalo se mi několikrát když jsem se ptal na nějaké informace, že jsem dostal německou odpověď.

Co se týče paliva, nikdo nedostane celé objednané množství uhlí, resp. briket anebo koksu. V době kdy jsem byl na př. ve Staré Boleslavi, rozváželi brikety. V té hromadě

shozené před barákem musil jsem ty brikety hledat, byla to vlastně hromada mouro. V jednom případě, kde si lidi na to stěžovali, přišla komise a rozhodla, že to odpovídá normě a hotovo. Chudáci staří lidé a vdovy ovšem musili si tu chamrať ještě sami odkolečkovat někam do kolny. Na takovou výpomoc prostě nikoho neseženete, leda malé děti. Na venkově si lidi také ještě vypomáhají dřevem a šíškami, které si v létě nasbírají v lese.

Co se týče korupce a černého trhu, to je běžná známka každodenního života. Za služby a lepší výběr zboží se podplácí, dosud bezstarostně. V tomto se ale prý očekává změna a prý se to bude trestat. Podplácení není tam žádné tajemství, to je tak zaběhnutá praxe u doktorů, zubařů, řemeslníků atd., že bez toho se těžko něco pořídí. Dát dnes doktorovi 100 korun je už skoro málo a jeden takový doktor v kraji dostal přezdívku "pětistovka" poněvadž prý pod 500 korun žádné případy nebere.

Při povinné výměně dolarů za koruny dali nám 10 korun za dolar, sami ale dolary prodávají turistům za 36 korun. Denní poplatek za osobu je \$15.00, pokud ale jsou napřed rezervované a zaplacené hotely v dolarech, pak tak utracený obnos v dolarech se odečítá. Nebylo to ale lehké úředníci v bance, kde jsem si kupoval koruny, jejich vlastní nařízení vysvětlit. A ostuda byla, když nás nechali stát ve frontě před směnárnou Československé státní banky na Příkopech na ulici než nás po částech pustili dovnitř. V Praze nás několikrát zastavili chodci a ptali se, zdali bychom chtěli vyměnit dolary. Obyčejně mluvili německy. Pokud se týče odhavení na hranicích tam (Petržalka) a ven (Rozvadov), bylo rychlé. Otevřeli jsme kufry, ale vůbec se do nich nepodívali a jen se ptali, zdali máme kameru, z které si opsala číslo a zdali máme nějakou literaturu. A pak nás pustili na druhé závory, kde nám vrátili pasy a dali znamení k odjezdu, a to samé, když jsme ČSSR opouštěli. Bylo ale příznačné, že i na hranicích jeden druhého hlídá, a proto mají dvoje závory. K.H.

Československé dokumentační středisko nezávislé literatury

Počátkem března 1986 založila skupina kulturních pracovníků čs. exilu Československé dokumentační středisko nezávislé literatury (CSDS) v Hannoveru v Německé spolkové republice. Středisko je právně konstituováno podle západoněmeckých zákonů jako spolek, sledující veřejné prospěšné cíle. Předsedou spolku je spisovatel Jan Vladislav, místopředsedou spisovatel Jiří Grůša. Předsedou vědecké rady je prof. H. Gordon Skilling z Kanady a vedoucím dokumentačního střediska je historik Vilém Prečan. Čestnými členy CSDS jsou představitelé nezávislé literatury, žijící v Československu, mezi nimi Václav Havel a Ludvík Vaculík.

CSDS bude pečovat o československé samovydatelské a exilové materiály. Pojmeme "samovydatelské materiály" (samizdat) se rozumějí všechna písemná díla dokumentárního nebo literárního charakteru, sepsaná v Československu, která však v zemi svého vzniku nemohou být z cenzurních důvodů publikována či rozšiřována oficiálními sdělovacími prostředky. Sbírký CSDS jsou kulturním dědictvím českého a slovenského národa a budou předány legitimním čs. institucím, jakmile se takové ustaví, a jakmile politické okolnosti dovolí, aby sbírky byly v souladu se svým významem přístupné každému k nahlédnutí. O dalších cílech CSDS budeme postupně referovat. —afa—

Martina Navrátilová světový champion!

Celý světový tenis se točí kolem Martiny. Opět vyhrála U.S. Open a Wimbledon vyhrála již pětkrát. Vydělala během své tenisové kariéry již 5 milionů dolarů.

Její jméno vzbuzuje oprávněnou hrůzu v soupeřkách. Chris Lloyd říká: "Většina hráček má sklopené oči, když nastupují proti Martině. Jakmile ztratí několik úderů, mají pocit, že musí prohrát."

Jak už to u super hvězd bývá, reportérům musela zodpovědět dost zvláštní otázky.

Ptali se jí například na její vztah k dětem a mužům. "Musím přiznat, že nosit tu věc po devět měsíců by mne trápilo víc než cokoli"; řekla prý: "Nevím, zda mám sílu změnit svůj styl života. Mít dítě znamená se totálně věnovat. Jsem příliš stará vzít si čas a jít zpátky. Dokonce ani nevím, zda nejsem příliš sobecká pro to, abych se vzdala všeho, co jsem si naplánovala po tenisu — a dát dítě na první místo. Ale miluji děti a myslím, že bych byla dobrou matkou." Dlouhodobý vztah Navrátilové k Judy Nelson (matce dvou dětí) je stálým a vděčným tématem bulvárního tisku. Nicméně Martina svůj vztah k mužům definuje takto: "Pokud druhému člověku nevěříte, láska nemá příliš velkou cenu. Mám ráda muže. Pokud bych byla zamilována do muže, byla bych ochotna mu věřit."

Červencový pobyt Martiny Navrátilové v Praze při 24. ročníku Poháru federace (neoficiální MS družstev, Američanky zvítězily) je dalším velkým tématem. Čs. úřady předtím odmítly Martině udělit vstupní vízum, ovšem tentokrát neměly na vybranou. Martina navštívila i Řevnice, kde vyrostla, a rodiči ji připravili fantastické přijetí. Západoevropské televizní stanice o tom vysílaly filmovou reportáž — kdo chyběl, dle očekávání byla Čs. televize. A Štvanice bouřila, jakmile se objevila na dvorci. Při té příležitosti si místní hlasatel vykoledoval mohutný malér, když před potentáty na tribuně při jejím představování omylem (?) uvedl Československo coby domovskou zemi, nikoli USA. A po skončení turnaje, když ochozy vzdávaly Martině nevídaný hold, předseda čs. vlády L. Štrougal opustil předčasně vládní lóži. Málokdo si toho všimnul — všichni měli oči jen pro Martinu...

Rudé právo o Martině...

Rudé právo ve svém úterním vydání 19. srpna opět jednou cítilo potřebu rozehrát staronové téma. Totiž vyfídit si problémy s emigranty. Skutečným důvodem byla návštěva Martiny Navrátilové v Praze. Jak známo, americký ženský tenisový tým suverénně vyhrál na Štvanici Pohár federace. Hlavní zásluhu na tom měla nesporně Martina Navrátilová, dneska tenistka číslo jedna. A Martině na Štvanici lidé aplaudovali.

Rudé právo bystře vycítilo, že mezi aplaudujícími diváky bylo mnoho těch — kteří netleskali vynikající sportovkyni, ale emigrantce. Že jsou to lidé, kteří tiše sní své sny o obrovských možnostech a penězích v kapitalistickém světě. Neboť podle Rudého práva právě tyto sny, že lidé na Západě budou mít vily, mercedesy a mohou utrácet peníze v přepychových nočních barech, vedou občany Československa, že opouštějí svou vlast.

Proces s katolíky v Praze

V procesu s šesti aktivními katolíky v Praze byl učiněn ve vsí neokázalostí důležitý další krok v potírání všeho křesťanského života v Československu. Pokud vím, je to poprvé, co byli u nás LAICI odsouzeni podle paragrafu 178 o maření dozoru nad církvemi. Teologicky vzato je to správné a plyne to ze všech dokumentů posledního koncilu: církev nejsou jen biskupové a kardinálové ve spojení s papežem, ale celý lid boží, a došlápnout na ni znamená tedy dohlížet i na laiky, zvláště když problém dohledu na biskupy, představené řádů a vůbec řeholníky v zemi dospívá k vytčenému konečnému řešení. Pochybují, že by se byli v Bartolomějské nebo v Ruzyni dali na studium koncilních dokumentů. To hlavní tam vědí už od samého začátku a toho se neochvějně drží: že totiž dozor nad církvemi maří v podstatě každý, kdo o křesťanství mluví jinak a jinde než na sjezdové tribuně paxterriérů. Kdo o něm dokonce píše a kdo nad otázkami víry navíc ještě nahlas a písemně přemýšlí, přestupuje všechny meze, ať je to laik nebo biskup.

Z dopisu P. Koláře

Opět pokus o návštěvu papeže Jana Pavla II. v Praze

Agentura KNA přinesla zprávu — s odvoláním na pražské církevní kruhy, že pražský arcibiskup kardinál František Tomásek hodlá pozvat papeže Jana Pavla II. v roce 1987 do Československa k svatořečení blahoslavené Anežky České, dcery Přemysla Otakara I. a zakladatelky prvního františkánského kláštera na našem území.

V příštích dnech chce kardinál Tomásek požádat československé úřady o povolení a oficiálně papeže pozvat. Současně chce kardinál Tomásek tlumočit prezidentovi republiky přání věřících i duchovenstva, aby se papežova návštěva v Československu uskutečnila. Navrhovaný termín jednodenní návštěvy v Praze spojuje kardinál Tomásek i s papežovou cestou do Polska na podzim roku 1987.

ZE SVĚTA...

- Rakousko si chce vzít na starost důstojnou úpravu hrobu Franze Kafky v Praze. Podle rakouského pramene tato snaha naráží na "politické komplikace" z čs. strany.
- V rámci VI. sokolského sletu v Curychu londýnský ochotnický soubor uvedl jednoaktovku "V hudbě Čechů anebo Odpoledne u Smetanů", jejíž autorkou je Sylva Langová-Williamsová, jako herečka kdysi působící na pražských jevištích. Hrál i v několika populárních filmech, např. s Oldřichem Novým.
- V Praze zemřel spisovatel A. C. Nor. Po válce byl předsedou nekomunistického Syndikátu čs. spisovatelů, za což si vysloužil nelásku v pozdějších letech. Teprve v šedesátých letech mohl opět začít publikovat.
- "Čsl. mladý člověk doma a ve světě" je téma sympósia pořádaného v bavorském Frankenu od 8. do 12. října t.r. Pořadatel Opus bonum chce poskytnout tribunu všem, kteří se zajímají o naši mládež v Československu či v exilu a o podíl mladých lidí v politickém životě, kultuře, studijním úsilí a přípravě do života.

PROSÍME OZNAMTE VČAS ZMĚNU ADRESY

AGRÁRNE HNUTIE NA SLOVENSKU

ING. ŠTEFAN PAPÁNEK, Chicago:

Počiatky agrarizmu ako národného a politického hnutia slovenských roľníkov treba hľadať v hnutí takzvaných hlasistov a okolo Hodžoveho Slovenského týždenníka. Hlasisti predstavovali skupinu slovenských intelektuálov, ktorí študovali v Prahe, vo Viedni a v Budapešti a stali pod vplyvom prof. T. G. Masaryka. Táto skupina sa pomenovala podľa časopisu Hlas, ktorý vydávala a ktorého redaktorom bol dr. Pavol Blaho, lekár v Skalici a kúpeľný lekár v Luhačovicach.

Hlasisti sa začali formovať v rokoch deväťdesiatich 19. storočia v Prahe, v spolku slovenských študentov Detvan. V Prahe do tejto skupiny patrili: Vavro Šrobár, Anton Štefánek, Milan Rastislav Štefánik, Fedor Houdek, J. Smetanay, Dušan Makovický, Kornel Stodola, J. Buday, A. Škarvan a ďalší. Vo Viedni k nim patrila dr. Pavol Blaho, ktorý bol najaktívnejší a v Budapešti Milan Hodža, ktorý v roku 1903 tam začal vydávať Slovenský týždenník, najrozšírenejší slovenský časopis pred prvou svetovou vojnou. Hlasisti vystúpili na verejnosť v roku 1898, keď začali vydávať tlačový orgán Hlas.

Toto hlasistické hnutie treba považovať za počiatok politického agrarizmu najmä z dôvodov ideovo-politických. Hlasisti sa totiž prihlásili k spolupráci s Čechmi, prijali tézu o jednotnom československom národe, ktorý však podľa nich má dva literárne jazyky: český a slovenský. Postavili sa proti rusofilskej orientácii slovenského politického a národného života, ktorý zastávalo vedenie Slovenskej národnej strany v Turč. sv. Martine na čele so spisovateľom a redaktorom Národných novín Svetozárom Hurbanom Vajanským. Odmietali politickú pasivitu, do ktorej sa Slovensko uzavrelo v dôsledku zúrivej maďarizácie. Hlasisti hlásali, že sila a budúcnosť slovenského národa nie je v rusofilstve, v snení, že veľký ruský brat oslobodí malého slovenského brata, lež v slovenskom ľude, ktorý treba drobnou pracou, výchovou a svojpomocou vzdelávať a upovedomovať ho, aby si bol vedomý svojich národných a ľudských práv, svojho osobitého národného života v mnohonárodnom Uhorsku. Podľa tohoto programu venovali sa slovenskej dedine, jej kultúrnemu a sociálnemu povzneseniu. Zakladali spolky miernosti, bojovali proti alkoholizmu, zakladali dedinská družstvá, kultúrne dome. Rozhýbali stojaté vody, ktoré vtedy ovládali slovenskú národnú spoločnosť ochabujúcu v obranom boji proti šíriacej sa maďarizácii. Je nesporné, že táto práca prispela k tomu, aby Slovensko bolo aspoň čiastočne pripravené na to, čo prišlo v roku 1918. Boli to hlasisti, ktorí začleňovali Slovensko do Československej republiky. Politicky to však nebolo jedoliate hnutie a tak sa po vzniku republiky rozpadlo, ale prevážna časť týchto intelektuálov zakotvila v politických stranách československých, najmä v agrárnej a sociálne-demokratickej. Nebola náhoda, že prvým ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska — ako znel jeho úradný titul, bol člen Hlasistov, dr. Vavro Šrobár, a tiež člen v prvej československej vláde v Prahe a jeho vládni referenti sa regrutovali zase prevážne z príslušníkov hlasistického hnutia.

Ale sú to aj formálne náležitosti, pre ktoré treba hlasistické hnutie považovať za predchodcu, alebo za pripravovateľa pody pre agrarizmus na Slovensku. Tak napríklad Hodžov Slovenský týždenník sa stal po roku 1918

tlačovým orgánom agrárnej strany. Alebo je známa afinita hlasistov k predstaviteľom českej agrárnej strany. Nie náhodou sa iste obrátil Vavro Šrobár na predsedu českej agrárnej strany Antonína Švehlu, keď tesne pred koncom I. svetovej vojny českí poslanci na ríšskej rade vo Viedni pripravovali takzvané štátoprávne vyhlásenie a žiadali ho, aby do tohto vyhlásenia boli rozhodne zahrnutí Slováci. Podobne aj v slovenskom roľníckom družstevníctve, ktoré sa v oslobodenom štate stalo dôležitým hospodárskym pilierom agrárnej strany na Slovensku, už pred prevratom pomáhali českí družstevní odborníci.

Tento hlasistický prvok v slovenskom politickom živote pred a tesne po prevrate bol tak silne propagovaný, že sa okolo jeho zhodnotenia rozvinula rozprava. To preto, že niektorí jeho význam preceňovali, druhí zase jeho prácu podceňovali. Historická pravda, ku ktorej sa ešte musí slovenská historiografia len dopracovať, bude asi niekde uprostred týchto dvoch stanovisk, vyskytujúcich sa v spomenutej polemike. Lebo nikto nemože hlasistom uprieť zásluhu aspoň na tom, že prebudili umrtený slovenský národný život, ktorý v dôsledku surovej maďarizácie strácel krok za krokom podu v dennom vývoji.

Ale ani tí z hlasistov, ktorí sa hlásili k agrárnemu hnutiu po prevrate, neboli hneď pripravení na zjednotenie s českou agrárnou stranou. Bolo to najmä preto, že boli obrovské rozdiely v spoločenskom vývoji na Slovensku a českých krajinách. Rozdiely v politickej, kultúrnej i hospodárskej a sociálnej vyspelosti. Slovensko sa muselo najskor samo politicky orientovať a roztriediť. V tomto politickom tridení bola založená v roku 1919 Národná republikánska strana roľnícka, ktorá sa pred voľbami v roku 1920 spojila se Slovenskou národnou stranou a táto spoločná strana vystupovala pod menom Slovenská národná a roľnícka strana. Jej prvým predsedom bol dr. Pavol Blaho.

Už vtedy sa prejavili hlasy o potrebe vytvoriť jednotnú stranu s českou agrárnou stranou. Prívrženci tejto orientácie založili Stranu slovenského maloroľníckeho ľudu. Táto však nemala podstatný úspech a jej význam spočíval najmä v tom, že keď sa prívrženci agrárneho hnutia a národohospodári v roku 1922 rozišli, tak táto malá strana posilnila snahu po zjednotení s českou republikánskou stranou. Toto sa uskutočnilo už v roku 1922 a od toho času až do krízového obdobia v roku 1938 existovala v republike jednotná Republikánska strana roľníckeho ľudu. *Pokračovanie*

World Freedom Foundation

V r. 1983 byla v Redwood City v Kalifornii založena organizace, která si vzala za úkol podporovat demokratické síly ve světě. Jméno organizace je: World Freedom Foundation.

Za necelé tři roky své činnosti podpořila finančně řadu organizací a jejich činnost, jako ku příkladu Amnesty International a Human Rights Internet; v r. 1984 sponzorovala "Festival of Forbidden Films"; podpořila finančně anglický překlad zakázaného polského filmu "Fever". V r. 1986 podpořila finančně činnost Československé národní rady americké ve Washingtoně. —afa—

Prosíme oznamte včas
změnu adresy

Pracovní schůzka s vedoucím americké delegace na následnou konferenci v rámci CSCE, která se bude konat ve Vídni

Zástupci pracovní skupiny American East European Ethnic Conference (AEEEC), která od svého založení před 12 lety pracuje na otázkách spojených s dodržováním lidských práv v zemích sovětského bloku na základě Závěrečného Aktu z Helsink, měli počátkem září t.r. pracovní schůzku s vedoucím americké delegace, velvyslancem Warren Zimmermannem a dalšími úředníky State Departmentu, kteří jsou členy delegace. Na schůzce byly probrány otázky týkající se všeobecné přípravy na konferenci, jako (a) přístup k různým aspektům Závěrečného Aktu z Helsink, (b) dodržování lidských práv, (c) spojení (linkage) mezi všemi třemi "koši" Závěrečného Aktu, (d) právo na sebeurčení, (e) spolupráce mezi různými skupinami ve střední a východní Evropě, která monitorují dodržování Helsinské Dohody, (f) zařazení t.zv. "Public Members" do oficiální americké delegace, atd.

Ve výše uvedené pracovní skupině jsou zastoupeny tyto organizace: Bulgarian National Front in the USA; Czechoslovak National Council of America; Estonian American National Council; Coordinating Committee of Hungarian Organizations in North America; American Latvian Association in the USA; Lithuanian American Council; Polish American Congress a Ukrainian Congress Committee of America.

Tato pracovní skupina byla instrumentální v době madridské konference v prosazování t.zv. "Public Members" pro americkou delegaci. "Public Members" jsou zástupci různých nevládních — etnických a jiných — organizací, kteří jsou členy americké delegace a účastní se jednání konference. Americká delegace je jediná vůbec, která tuto praxi přijala pro jednání na konferencích, které se konají v rámci t.zv. CSCE process.

Jak jsme již oznámili, Československá národní rada americká předložila americké delegaci již v červenci t.r. více jak 90-stránkovou dokumentaci o porušování lidských práv v Československu. Od té doby byly delegaci dodány informace, týkající se porušování různých principů Helsinské Dohody československou vládou. —afa—

O úpadku kultury

Před nedávnem se rozhořčila bratislavská Pravda nad úpadkem kulturnosti československých turistů při návštěvách v zahraničí. Už je tam nezajímají historické budovy, jako kdysi, ani muzea a obrazárny, ale jen obchody. "Kulturních zážitků na našich zájezdech ubývá ve shodě s nezájmem cestovatelů" — konstatuje kriticky Pravda a líčí chování průměrného čs. občana v zahraničí takto: "Zajímavé je jen to, kdo co pro sebe i na objednávku příbuzných a známých nakoupil..."

Tentokrát má Pravda pravdu. Tvrdí-li někdo opak, nezžil zřejmě československé turisty v cizině. Škoda jen, že Pravda se omezila na pouhé konstatování nedostatku. Že se nezamyslela nad jeho příčinami. Jak to, že čs. občan v zahraničí kašle na historické památky, na kulturu a místo toho celou svoji energii a kapesné věnuje výlučně nákupům?

Pokusme se vypátrat, proč čs. kulturnost tak upadla, že se dostala téměř k nulové hodnotě. Jestliže vyloučíme možnost, že jde o nakažlivou chorobu, přichází v úvahu jakási

národní zvláštnost, vlastní snad jen Čechům a Slovákům. Protože všechny národy jí netrpí. Například rakouští turisté při návštěvě Bratislavy dávají jednoznačně přednost Slovenské národní galerii před Centrální tržnicí. A Švýcarsy potkáte v Praze spíše na Staroměstském náměstí nebo na Pražském hradě, než v Domě obuvi.

Na druhé straně je však třeba přiznat, že v našich hlavních městech je často slyšet hlasitou němčinu — kterou se zahraniční turisté upozorňují, zda a případně kde lze dostat uherský salám. Přičemž je pozoruhodné, že pokaždé jde o občany Německé demokratické republiky, ale nikdy ne Německé spolkové republiky. Zamotaná historie!

Nebo, že by pokles zájmu o kulturu a současný růst zájmu o zahraniční šmelinu byl jen typický úkaz pro členy malých států? Asi ne, protože dosud nebyl ve světě zaznamenán případ, že by se Luxemburčan nebo turista z Andorry či San Marina uběhal po obchodech s potravinami, textilem apod. Naproti tomu jsou známy takové případy o občanech velkých států, jako o Rusech, Ukrajincích, Bulharech a Polácích a vůbec o cestujících ze všech bratrských států, které pod vedením svých komunistických stran budují ráj na zemi.

Takže vinu nemá žádná nakažlivá choroba, ani národní zvláštnost či rozloha státu, ze kterého turista přichází. Spíš jde toto chování na vrub společenského zřízení, které svoje občany stále hůře zásobuje základními potřebami, o luxusnějším zboží ani nemluvě. A nejsou to tedy jen českoslovenští turisté, kteří v zahraničí dávají přednost základně před nadsťavbou. Dialektický materialismus nás přece učí, že bytí určuje vědomí, takže odhalení příčin změny kulturnosti směrem k nule by nemělo být pro soudruhy z Pravdy problémem.

Ten, kdo už několik let doma marně shání čočku — mák, kalkulačku, elektrickou pilu nebo jiné z nekonečné řady věčně nedostatkového zboží, ten je nakonec schopen zúčastnit se za drahé peníze zájezdu do zahraničí a tam se vzdát návštěvy světoznámého filharmonického orchestru — jen aby potřebný předmět získal.

Jakým právem se ale opovažuje rozhořčovat nad tímto úpadkem kulturnosti tiskový orgán strany? Kdyby jeho vydavatel — Ústřední výbor — zabezpečil pro každého dostatek zboží v prodejnách, ani jeden občan by si nekomplikoval život "vymetáním" obchodních domů, tržnic a bazarů v zahraničí. Potom by se Čechoslováci v cizině chovali opět tak kulturně jako kdysi, když jezdili do Vídně na divadelní a filmové premiéry a nikoli za nákupy na Mexikoplatz. Takže Pravda sice napsala pravdu, ale tála při tom do vlastního masa. *Americké Listy*

Americký Fond pro čs. uprchlíky projeví vzácnou poctu dr. Jánovi Papánkovi

AFCR pořádá dne 24. října 1986 recepci a večeři na oslavu 90. narozenin dr. Jána Papánka v delegační místnosti Spojených Národů v New Yorku.

Dr. Ján Papánek působil jako velvyslanec do Spojených Národů v době ještě svobodného Československa. Byl činný v mnoha mezinárodních a humanitních organizacích. Mnoho emigrantů si ho pamatuje jako presidenta Amerického fondu pro československé uprchlíky, kde dosud vydatně působí.

Gratulujeme dr. Jánovi Papánkovi a přejeme mu hodně zdraví do úctyhodných roků.

Generál Ferjenčík o Slovenském národním povstání — Zrada Sovětského svazu

OTA HORA

O Slovenském národním povstání ze srpna 1944 bylo napsáno několik důležitých knih a mnoho článků a úvah. Generál dr. Mikuláš Ferjenčík, který v tomto roce dovrší 82 let svého plodného života, napsal další důležitý dokument "Svedectvo o Slovenskom Národnom Povstani" (38 stran). Dokument vyšel v Universum Sokol Publications, New Jersey, v "Politické knižnici" Amerických listů. Jako člen bezpečnostního výboru Prozatímního a Ústavodárného národního shromáždění v letech 1945—1948 jsem spolupracoval v bezpečnostních otázkách a poznal gen. Ferjenčíka jako věrného vlastence a naprosto oddaného vyznavče československé jednoty. Budiž mi prominuto, že z vděčnosti připomínám tuto vzpomínku: Po komunistickém puči, v červenci 1948 ve skupině gen. Ferjenčíka, prof. Toufara a gen. Hasala přešli šťastně hranice do svobodného světa i moje manželka Liduna s naším — tříletým synkem Otíčkem. Bylo to řízení Prozřetelnosti...

Souhlasím s předmluvou Antona Oravana, který píše, že "Dr. Ferjenčík ako živý svedok podáva fakticky popis udalostí a jeho svedectvo má nesmiernu historickú cenu nielen pro dnešok, ale najmä pro budúce pokolenia..." Při pročítání Ferjenčíkova svědectví od příprav, průběhu, statečném boji čs. armády, slovenských vojáků, o vojenských úspěších i neúspěších v době povstání, což vše je zajímavě vylíčeno, docházíte k závěru, že *Ferjenčíkovo svědectví je drtivou obžalobou Sovětského svazu*, který od počátku až do konce Slovenského povstání slovenským bojovníkům nepomáhal, sabotoval a záměrně sledoval své sobecké cíle: zkomunizovat Slovensko. Ferjenčíkovo svědectví je výrazné poučení pro nás i pro celý svět, že Sovětský svaz svým zrádným chováním dokázal, že nezměnil své cíle po ovládnutí Evropy a celého světa!

Uvádím některá fakta z Ferjenčíkova svědectví:

"Dňa 12. decembra 1943 bola podpísaná československo-sovětská zmluva o priateľstve, spolenectve a povojnovej spolupráci. Pod vplyvom tejto zmluvy došlo na Slovensku k t.zv. "Vánočnej dohode", ktorá formulovala všetky otázky a prípravu celonárodného povstania a povojnového vývoja na oslobodenom Slovensku. Vznikla "Slovenská národná rada", ako vedúci organ celého odboja... v národných výboroch a partizánskych oddieloch videla komunistická strana (KSS) svoje vlastné nástroje. Ich existencia umožňovala komunistom uplatniť svoj vplyv na armádu, na prípravu a priebeh povstania..."

Slovenská národní rada vyslala dne 4. srpna 1944 delegaci do Sovětského svazu, jejímž členem byl též gen. Ferjenčík, komunist Karol Šmidke, který se v Moskvě představil jako "sovětský agent" a j., "ktorá by informovala sovietskú vládu o našich plánoch a možnostiach na ozbrojené povstanie a zaistila ich pomoc a spoluprácu..." a také, jak gen. Ferjenčík po přeletu do Moskvy sov. gen. Mechlisovi "... zdůrazňoval důležitost zastavenia alebo len obmedzovania činnosti partizánov..." aby tak nedošlo k předčasnému vypuknutí povstání. Sověti však ani toto přání, a varování nerespektovali. Gen. Ferjenčík dále píše: "V Moskvě podplk. NKVD nás zaviedol do domu, který sa stal naším bytom až do konce nášho pobytu v Moskvě (5. 9.)." Komunist Karol

Šmidke byl z delegace jediný, který se "mohol volne pohybovať a mohol udržiavať náš kontakt s Československou misiou gen. Heliodora Piku. Denne som žiadal nášho strážca, že chcem a musím hovoriť s gen. Pikom... Dňa 2. septembra... som sa konečne oficiálne stretol s gen. Pikou, Hasalom a Viestom..."

Ferjenčíkovo obvinění Sovětského svazu ze zrady je vidno z tohoto líčení: "Pre Sovietov a našich komunistov boli jsme viac než nespoľahlivým spojencom — ideologickým nepriateľom. Podnikali všetko, aby se nás zbavili spôsobom, akým sa zbavili poľskej povstaleckej armády gen. Bor Komorowského vo Varšave. Odmietli naše plány a spoluprácu i keď podpísali 12. decembra 1943 československo-sovietskú dohodu o priateľstve, spolenectve a povojnovej spolupráci. Úmyslné vyprovokovali zásah Nemcov zvýšením činnosti partizánov... Dodávky zo Sovietskeho zväzu boli naprosto nedostatečné a určené hlavne pre partizánov... Sovieti nedovolili, aby v ich operačnom pásme pristávali bojová letadla americkej armády... Pri jednom zasedaniu Rady na obranu Slovenska se gen. Golian v krajnom rozčúlení vyjadril — za prítomnosti sovietského generála a veliteľa partizánov Osmolova a predsedu komunistickej strany Slovenska Karola Šmidkeho — *'partizáni sú našim nepriateľom číslo jedna*, zmocňujú sa našich vojenských zásob, dožadujú sa žoldu a finančnej podpory a demoralizujú obyvateľstvo a jednotky našej armády, úmyslné vyvolávajú zásah Nemcov a odmietajú spolupracovať s našou armádou... až na výnimku praporu Trojana (Baťovci) a Francúzov. Gen. Osmolov sa zmožil len na poznámku, že sa naša armáda má pridať k partizánom a prejsť na partizánsky spôsob boja. Teda zrejmy úmysel armádu zkomunizovať a ovládnuť."

O zrádném chování Sovětského svazu v době Slovenského národního povstání se dočítáme i v knize dr. J. Korbela "The Communist Subversion of Czechoslovakia" (str. 67 a násl.), dr. J. Lettricha "History of Modern Slovakia" (str. 210 a násl.), Vavro Ryšavého "Žilina a Slovenské národné povstanie" a j.

Ferjenčík poznamenává, že "Nemci ohromnou prevahou v boji armád sice zvíťazili, ale nás neporazili. Viazali sme aj naďalej značné síly Nemcov v dobe, keď ich nutne potrebovali proti blížiacej sa armáde Sovietov. Naše straty na životoch a statkoch — boli hrozné..." Navzdory tomu, že vina na vojenské porážce leží na Sovětském svazu, Ferjenčík vysoko hodnotí význam, statečnost a mravní a duchovní odvahu slovenského národa a věří v jeho budoucnost: "Naše konečné vítězství spočívá v poznání, že sa Slovenský národ za povstania prebudil vo svojej ohromnej väčšine a statočne bránil svoju svobodu. Som si istý, že náš národ, nech sa stane čo sa stane, je ne dlhé roky zachránený..."

Sovětský svaz od svého vzniku jen sliboval a sliboval, podpisoval dohody, které nikdy nesplnil a nadále porušuje. V případě Československa je toho důkazem Slovenské národní povstání, Pražské povstání, tragický únor 1948, sovětská invaze 1968 atd. Svědectví generála Ferjenčíka je další výstrahou a varováním, aby se svobodný svět — po desetiletích tragických zkušeností — konečně probudil k soustavnému odporu proti komunizaci světa a to dříve, nežli bude postupně pohlcen sovětskou tyraníí lží, podvodů, infiltrace a násilí.

ZPRÁVY ODBOČEK A OBLASTÍ

Chicago —

Výsledky tenisové soutěže

Odbočky "28. říjen" ČSNRA,

konané pod patronátem Mid-America Federal Savings — Cicero: Hugo Koranda - Honorary Chairman, Vlasta Sneidergerová - Vice-President.

Soutěž se konala v sobotu dne 6. září 1986 na dvorcích Morton West High School v Berwynu a zúčastnilo se jí celkem 27 hráčů a 6 hráček, mezi nimi p. Urbánek až z Milwaukee.

Sehráno bylo celkem 34 zápasů s následujícími výsledky.

Dvouhra mužů:

1. cena — Pavel Tulačka

2. cena — rozhodne se mezi A. Horáčkem a R. Svobodou

Čtyřhra mužů:

1. cena — Horáček—Nechleba

2. cena — L. Svoboda—R. Svoboda

3. místo — Janovský—Karásek

Dvouhra žen:

1. cena — T. Pařenicová

2. místo — R. Bericochea

Čtyřhra žen:

1. cena — J. Karásková st.—J. Karásková ml.

2. místo — Y. Mlsna—H. Osičková

Směšená čtyřhra:

1. cena — T. Pařenicová—A. Gadas

2. místo — Y. Mlsna—V. Janovský

Předání cen vítězům bude provedeno na banketu. Datum a místo bude včas oznámeno.

Odbočka 28. říjen děkuje tímto též Spartě A.B.A. a panu Láďovi Gajdovi za laskavé propůjčení klubovní místnosti k vylosování soutěže.

*Rozina Nehasilová, úřadující místopředsedkyně
J. Bárta, jednatel*

Washington —

Oběd s novým velvyslancem pro Československo, Julian M. Niemczykem

Ve Washingtoně uspořádala Československá národní rada americká oběd s velvyslancem Julian M. Niemczykem, aby měl možnost poznat zástupce místních odboček a organizací a seznámit se s jejich názory. Oběd se konal v hotelu J. W. Marriott a zúčastnili se ho zástupci Sokola, Společnosti pro vědu a umění, Rady Svobodného Československa, The Wilsonian Club a Československé národní rady americké.

State Department pak pozval zástupce některých organizací na slavnostní složení přísahy ("swearing-in ceremony"), které byl přítomen také velvyslanec Československé socialistické republiky. Do Československa velvyslanec Niemczyk odletěl 9. září t.r.

San Francisco —

Ze San Franciska: Polský americký kongres a Americká madridská federace společně s Porobenými národy uspořádaly banket v upomínku na 30. výročí polského a maďarského povstání, dne 24. srpna v krásném Hotelu Hilton v San Francisku. Sál byl naplněn 300 delegáty a hosty. Za odbočku ČSNRA San Francisco se zúčastnila početná delegace, část v národních krojích. Čestným

předsedou komitě byl guvernér Kalifornie George Deukmanjian. Po proslověch a pozdravech následoval umělecký program, ve kterém vynikla maďarská taneční skupina. Ukrajinka — mezosopráno, Marie Tcherepenko překrásně zazpívala ukrajinské národní písně. Zajímavé je, že v zálivu San Franciska žije 10.000 amerických krajanů a stejný počet Poláků. Naše krajanská skupina pokulhává, zvláště proto, že nejsme jednotni.

Jiří Špánek

Nové divadlo z Toronta přijede do Chicaga

Oblastní výbor ČSNRA s Klubem Domov z NSČK uvede v sobotu 22. listopadu 1986 v 7:30 p.m. a v neděli 23. listopadu ve 2:00 p.m. v divadelním sále chicagského "Velehradu" (2657-59 S. Lawndale Ave.) výbornou populární veselohru, která rozesměje i největšího pesimistu "U POKLADNY STÁL".

Hru nám přijedou zahrát členové známého a a dnes už proslaveného "Nového divadla" z kanadského Toronta, kteří budou v Chicagu na výjimečném víkendovém zájezdu.

Mnozí z vás jste tuto hru možná viděli ve filmu s Vlastou Burianem a někteří snad kdysi i v jeho pražském divadle.

Franta Veinbach v hlavní roli, kterou kdysi hrával nepřekonatelný král komiků Vlasta Burian, je pryč od něj k nerozeznání. I ostatní herecké výkony jsou vysoké úrovně, což vám potvrdí každý, kdo měl možnost a štěstí některou hru Nového divadla vidět.

Přijďte se pobavit a zase jednou od srdce zasmát. Dar \$8.00.

Lístky k dostání v předprodeji: Cihak World Travel, Inc. a F. Pancner v Berwynu; úřadovna ČSNRA 2137 So. Lombard Ave. - Room 202, Cicero, telefon: 656-1117 (v úředních hodinách od 9:00 A.M. do 2:00 P.M.); redakce Hlasu národa 2657-59 So. Lawndale Ave., telefon 762-2044, a u členů ČSNRA a Klubu Domov.

NÁŠ PROGRAM V CHICAGU

Vzpomínková oslava 28. října v Chicagu

Oblastní výbor ČSNRA pořádá důstojný komorní koncert k 68. výročí založení Československé Republiky.

Na pořadi bude Dvořák, Smetana, Suk, Janáček. Hrát bude Pikler Quarter, členové Chicago Symphony Orchestra za spoluúčasti Mary Ann Sadílek.

Oslava se pořádá 26. ŘÍJNA 1986 ve 3 hodiny odpoledne v Presbyterian kostele v Riverside, Ill., roh Scottswood Rd. a Barrypoint Rd.

Občerstvení se bude podávat po koncertě ve společenské místnosti kostela.

Vstupné včetně občerstvení 6 dolarů.

Bližší informace dodá úřadovna ČSNRA 656-1117.

DARY IN MEMORIAM

K uctění památky Toničky Kankovské, rozené Filaunové věnuje Antonín Kankovský, IL \$ 5.00

DARY NA ČINNOST ČSNRA

Hermína Ondrušová, dar na Věstník, IL	\$25.00
Jerry Srp, CO	18.00
Mrs. Maria Smrž, NY	10.00
Robert J. Krajíček, OH	8.75
Mr. & Mrs. Karel Jankovský, CA	8.00
Mr. Karel Slatman, Australia	6.07

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

